

เทศน์เช้า วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาเช้าพรรษา มันเป็นเวลาที่เราจะได้เข้มข้นกับความเพียรของตัวเอง เวลาออกพรรษา พระก็ได้วิเวกออกไปหาในที่สงบสงัด ได้เปลี่ยนบรรยากาศ มันเหมือนกับเรานักขัดถุกษ์ เวลาปีใหม่ เดือนใหม่ เรามีการเปลี่ยนแปลง พระก็มีหนักมีเบา มีหนักมีเบา เพื่อ! เพื่อจะเอาตัวเองให้รอด

เวลาในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคือการเอาตัวเอง ค้นหาตัวเอง เราจะหลบตัวเองไม่ได้หรอก ไม่มีใครหนีตัวเองพ้น แต่เวลาในสังคมโลก เห็นไหม คุณใช้เวลาเรื่อยเมล์เขาต้องมีเรือชักลากจูง ชักลากจูงเพื่อลากขบวนของเขาไป

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ในพระไตรปิฎกว่าพวกเราเป็นสัตว์ประเสริฐ สัตว์ประเสริฐ แต่ในความเป็นจริงของธรรมนะ มนุษย์โง่กว่าสัตว์ สัตว์มันไม่มีกติกามัน เวลาของมันจะบินไป มันกินที่ไหน มันก็บินไปตามอิสรภาพของมัน แต่มนุษย์เกิดมาอยู่ในสังคมต้องมีกติกา เพราะมนุษย์มันรอนสิทธิกัน มันก้าวก่ายกัน ถึงต้องมีกติกา

มนุษย์เขียนกฎหมายขึ้นมา แล้วมนุษย์ก็ติดกฎหมายของตัวเองไป เห็นไหม ว่า สัตว์ประเสริฐ เพราะ! เพราะมันคิดตัวเอง ถ้ามันคิดตัวเองนะ เพราะตัวเองมีภวาสวะ มีภพ มีสถานที ความคิดเกิดที่ไหน? ความรู้สึกเกิดตรงไหน? เกิดจากภวาสวะ เกิดจากภพ ถ้ามีภพ ภพคืออิกโก้ ภพคือตัวตน ถ้ามีตัวตนที่ไหน ที่นั่นมีกิเลส เพราะมีตัวตนที่ไหน ที่นั่นกิเลสมันมีที่อาศัย

“มารเอ๋ย เธอเกิดบนจิตเราไม่ได้อีกแล้ว”

เพราะอะไร? เพราะเราได้ทำลายหมดแล้ว เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเขาเหย้ามาร เวลามารมันหาสัตว์โลก มันหาที่ไหนล่ะ? มันอยู่ที่ไหนล่ะ?

มันอาศัยที่ไหน? นี่เราคิดเรา ถ้าเราคิดเรานะ เราคิดทั่วๆ ไปหมดเลย ถ้าเราไม่คิดเรา เราไม่มีเรา ถ้าไม่มีทุกอย่าง อย่าง มันไม่มีเพราะเหตุไฉน?

มันไม่ใช่ไม่มีเพราะนอนหลับตื่นไปแล้วไม่มีนะ นอนหลับไป ตื่นขึ้นมาบอกไม่มีอะไรเลย ไม่มีอะไรเลย มันเป็นความรู้สึกนึกคิด มันไม่เป็นความจริงหรอก.. ถ้าความจริง เห็นไหม เราหนีตัวเราไม่พ้นหรอก ถ้าเราหนีตัวเราไม่พ้นใช่ไหม? เราต้องต่อสู้ เราต้องเข้าไปสู่ตัวเราเอง เราต้องเข้าไปหาตัวเราให้เจอ ถ้าเราเข้าไปหาตัวเราเจอ นี่ถ้ามันมีสติ มันจะย้อนกลับมาที่ตัวเรา ถ้ามันแก้ไขที่ตัวเราจบนะ

นี่สิ่งที่โลกธรรม เห็นไหม โลกธรรม ธรรมะเก่าแก่.. สรรเสริญนินทา คนโง่เขลา เบาปัญญาในโลกนี้มันมหาศาล คนฉลาดมันมีกี่คน เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ชน โคกับเขาโค”

คนฉลาด เห็นไหม โคตัวหนึ่งมีอยู่ ๒ เขา ไอ้ชนมันนี่เต็มไปหมด แล้วถ้าเราหันตัวเราเอง เราเข้าใจตัวเราเองแล้ว เราจะไปตื่นตื่นอะไรกับโลก นี่ชนโคมันเป็นประโยชน์อะไร โลกธรรม ๘ ตีฉินนินทามันเป็นเรื่องธรรมดาของโลกเขา ถ้าโลกมันจะตีฉินนินทา คนโง่มันจะตีฉินนินทาก็เรื่องของมัน แต่ถ้าคนฉลาดล่ะ? คนฉลาดพูดมันมีเหตุมีผล

คำว่ามีเหตุมีผล เห็นไหม นี่ถ้ากว่าที่เราจะหันตัวเราเอง เราหันอย่างไร? ปัญญาทั้งหมดในโลกนี้มันเป็นโลกีย์ปัญญา มันปัญญาของกิเลส กิเลสคืออะไร กิเลส ภวาสวะคือภพ มีสถานที่ใช้ไหม? นี่กิเลสคืออวิชา มันอยู่ตรงสถานที่ตรงนั้น แล้วความคิดมันเกิดที่ไหน? ความคิดมันเกิดจากภวาสวะ แล้วความคิดมันเกิดจากกิเลส เกิดจากภวาสวะ เกิดจากอวิชา แล้วมันเป็นความจริงไปได้ยังไง? มันเอาความจริงมาจากไหน?

มันไม่มีความจริงแม้แต่ชนิดเดียว มันเป็นสติดี มันเป็นวิชาการ มันเป็นวิชาชีพ วิชาชีพหาเลี้ยงปาก หาเลี้ยงปากไม่ใช่หาเลี้ยงใจ ถ้าหาเลี้ยงปาก มันก็หาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องนี้แหละ ถ้าการหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องจะบังจัญเครื่องอาศัย แต่ถ้าเป็นปัญญาในทางพุทธศาสนา เห็นไหม มันเป็นภวานามยปัญญา ปัญญาเกิดจากจิต ไม่ใช่ปัญญาเกิดจากสมอง

ปัญหาเกิดจากสมอง นี่คุณคนตายสมองก็ครบ ทุกอย่างก็ครบ แต่ถ้าสมองนะเวลาเป็นอัลไซเมอร์ คนเวลาเส้นประสาทมันเสีย เห็นไหม พลังงานมันก็มีอยู่ สมองก็คือสมอง สมองมันจะทำงานได้มันต้องมีพลังงาน พลังงานคือตัวภาวสวะ คือตัวธาตุรู้ นี่ธาตุรู้ เพราะเรากลับไปที่ธาตุรู้ เรากลับไปที่ภาวสวะ ไม่ใช่สมอง!

ถ้าสมองมันส่งออกแล้ว ส่งออกเพราะอะไร? เพราะส่งออกมันต้องออกจากพลังงานมา เห็นไหม เดี่ยวก็จำได้ เดี่ยวก็ลืม แต่ถ้ามันเป็นอริยสัง มันเป็นความจริง มันจะลืมไปจากไหน? มันลืมได้อย่างไร? คุณเวลามีสติพร้อม สติพร้อม นี่พลังงานมันขยับตัว พอพลังงานมันขยับตัวสติมันก็ตามไป แต่ถ้าพลังงานมันไม่ขยับตัว มันต่างคนต่างอยู่

นี่สิ่งนี้มารหาไม่เจอ ถ้ามันหาไม่เจอ ถ้ามันเป็นภาวนามยปัญญา มันจะต้องทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบเข้ามา เห็นไหม นี่ใจมันจะเข้าไปค้นหาตัวเอง ถ้าเราไม่ติดตัวของเราเองนะ

“โลกนี้มีเพราะมีเรา”

เขาบอกโลกนี้มีเพราะมีเรา ก็ทำลายเราเลย.. มันทำลายที่ธาตุขันธ์ มันทำลายที่ร่างกาย มันไม่ได้ทำลายที่หัวใจหรอก เวลาคนเผชิญทางโลก เวลาทุกข์สาหัสสาครรจ์ เขาทำร้ายตัวเอง ทำร้ายตัวเอง ฆ่าตัวตาย พอฆ่าตัวตายแล้วมันฆ่าได้ไหมล่ะ? มันฆ่าจิตวิญญาณได้ไหม? มันฆ่าความรู้สึกได้ไหม? มันฆ่าไม่ได้!

มันฆ่าตัวตาย นี่ภาวสวะ ภพมันก็ไป จิตมันก็ไป มันก็ไปเสวยภพอีก ยิ่งทำร้ายตัวเองนะ นี่ทางกฎหมาย เวลาเราฆ่าคนตาย โทษอาญาติดคุก ๒๐ ปี คนฆ่าตัวตายคนนั้นไม่มีโทษ แต่ในพุทธศาสนานะ เราฆ่าคนอื่นตายด้วยโทษะ เพราะเราฆ่า เราทำลายเขา สิ่งที่มีค่าที่สุดในจักรวาลนี้ ในโลกนี้คือชีวิต คือชีวะ คือความรู้สึก สิ่งที่เราມีความรู้สึก แล้วเราทำลายสิ่งที่มีค่าที่สุด

นี่เขาบอกว่าทำร้ายตัวเอง ฆ่าตัวตายมีกรรมหนัก กรรมหนักเพราะสิ่งนี้ไง กรรมหนักเพราะเราทำร้ายตัวเอง พอทำร้ายตัวเองแล้ว เวลาเราเกิดไป.. ในพระไตรปิฎกว่าถ้าใครฆ่าตัวตาย จะฆ่าตัวตายซ้ำแล้วซ้ำเล่าอีก ๕๐๐ ชาติ นี่การทำลายตัวเองไง แต่เวลาเรา

ทุกข์ยากขึ้นมา เราไม่มีทางออกเราก็ทำลายตัวเอง เห็นไหม โลกนี้มีเพราะมีเรา เราก็ทำลายเรา นี่ทางวิทยาศาสตร์เขาบอกว่า โลกนี้ก็มีเรา ทำลายเราก็จบ

โลกนี้มีเพราะมีเรา จักรวาลนี้มีเพราะมีเรา พรหมเพราะมีเรา เทวดาเพราะมีเรา นรกอเวจีเพราะมีเรา เพราะจิตมันไปเกิดทุกสถานะ ในเมื่อมันมีวิชา มีแรงขับไป มีแรงขับไปด้วยกรรม กรรมดีทำให้เกิดดี กรรมชั่วทำให้เกิดชั่ว ในเมื่อมันมีกรรมขับอยู่มันจะจบที่ไหน? มันจบไม่ได้หรอก

นี่พุทธศาสนาสอนที่นี่ สอนกลับมาที่เอาตัวเองให้เจอ แล้วทำลายตัวเองให้ได้ แล้วถ้าปัญญามันเกิด.. นี่โลกก็ปัญญาณะ ถ้าคนมีสติ คนเรามีสติ มีอำนาจวาสนา เราจะตั้งสติ ปัญญาอบรมสมาธิ การปฏิบัติทั้งหมดในโลกนี้ ทุกลัทธิ ทุกศาสนา ผลของมันคือสมาธิไม่ใช่ธรรม! สมาธินะ เป็นสมาธิ

สติธรรม สมาธิธรรม ธรรมนี่คือสภาวะ แล้วเขาบอกว่าธรรมะเป็นสภาวะนี้เป็นไปไม่ได้ ธรรมะเป็นธรรมแท้ๆ ไม่ใช่สภาวะ เพราะสภาวะมันเปลี่ยนแปลง ถ้าสภาวะมันเปลี่ยนแปลง เห็นไหม พอบอกว่าสมาธินี่มันไม่ใช่ธรรม เพราะมันเปลี่ยนแปลง สัพเพ ธัมมา อนัตตา สภาวะที่เปลี่ยนแปลงนี้มันไม่ใช่ธรรมเป็นสภาวะ

สภาวะธรรม สภาวะธรรม พูดกันปากเปียกปากแฉะนะ แต่ถ้าเป็นทางวิชาการ ถ้าเราไม่ได้ศึกษาพุทธศาสนา เราก็คิดว่าเรานี้มีความรู้มาก แต่ไปศึกษาพุทธศาสนาแล้วเราจะตกใจนะ ถ้าคนไม่เคยศึกษา ในพุทธศาสนา เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพาน พระอานนท์เป็นพระโสดาบันนะ ร้องให้คร่ำครวญ

“ดวงตาของโลกดับแล้ว ดวงตาของโลกดับแล้ว”

ดับเพราะอะไร? อชาติศัตถ์เวลาจะไปรบก็ไปถามพระพุทธเจ้าว่า “แพ้หรือชนะ?” ใครจะทำอะไรก็ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้แต่พระเจ้าปเสนทิโกศล ปลาทองคำก็ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ไง เพราะเวลาวิชาการทางโลกมันมาจากพระไตรปิฎกเป็นส่วนใหญ่.. คำว่าส่วนใหญ่ นะ อริยสัจ ฝรั่งมันคิดได้เมื่อ ๒๐-๓๐ ปีนี้เอง ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค สัจจะ อริยสัจจะ ฝรั่งเพิ่งจะคิดได้ คิดได้ทางทฤษฎีด้วย ไม่ใช่คิดได้ตามความเป็นจริง

กฎหมาย เห็นไหม คุณกฎหมายว่าบาตรต่างๆ พรหมทัณฑ์ต่างๆ มันมาจากไหน? มันก็มาจากพุทธศาสนาทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าเราศึกษาด้วยใจเป็นกลางนะ อันนี้มันเป็นแค่วิธีการ ธรรมและวินัยนี้เป็นวิธีการเท่านั้น ไม่ใช่ความจริง! เพราะวิธีการนี้ชี้เข้าไปสู่จิต ชี้เข้าไปสู่การมาหาเราไง เอาชนะเราให้ได้ไง ไม่ติดในเราไง

แต่โลกนี้มันติดในสังคัม สังคัมนี้หมุนไป สังคัมนี้เปลี่ยนไป แล้วเราก็ตัดในสังคัมนั้น แต่ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมาะ สังคัม เห็นไหม นี่หยดน้ำบนใบบัว เราปฏิเสธสังคัมไม่ได้หรอก คนที่เขาฉลาดคนนะ ความนิ่งอยู่ของพระอรหันต์ ท่านนิ่งในใจของท่าน เพราะพูดออกไปแล้วโลกเขาว่าบ้า โลกเขาเข้าใจไม่ได้หรอก

นกกับปลาคุยกันไม่รู้เรื่อง นกมันคือนก มันอยู่บนอากาศ ปลามันก็อยู่ในน้ำ เราก็ดูอยู่ในวิทยาศาสตร์ อยู่ในโลก แล้วจะบอกว่ารู้จักสภาวะธรรม มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้! สิ่งที่มีมันจะเป็นไปได้มันต้องมีสติ มันต้องมีปัญญา พอมีสติปัญญามันลงลึกซึ่งเข้าไป มันเป็นโลกุตตรธรรม มันจะรู้เข้าไปของมัน แล้วถ้าคนไม่เคยรู้ คนไม่เคยเห็น พูดผิดหมด

พุทธธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็นเรื่องที่ชี้เข้าไปสู่จิต ไม่ใช่ความจริง! ความจริงมันเกิดจากการกระทำที่ความเป็นจริงอันนั้น ถ้าความจริงอันนั้นมันเกิดขึ้นมา เห็นไหม มันถึงปริยัติแล้วปฏิเวธไม่มี ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ.. ถ้าเป็นปริยัติแล้วเป็นปฏิเวธ เป็นไปไม่ได้ ปริยัติถ้าไม่มีการปฏิบัติ ปฏิบัติคือประสบการณ์

คนเราไม่มีประสบการณ์นะ บอกว่าเป็นกระบี่มือหนึ่งของยุทธจักรนะ ชักดาบก็ไม่ใช่ ทำอะไรก็ไม่รู้เรื่อง แล้วบอกว่าเป็นมือหนึ่งของยุทธจักร แต่ถ้าเป็นมือหนึ่งของยุทธจักรนะ เขาว่างดาบ เขาทิ้งกระบี่ เขาบอกว่ากระบี่มันอยู่ที่ใจ จะหยิบไปไม่ จะหยิบทิ้งไม่ก็เป็นกระบี่ได้ นี่คนเป็น ถ้าคนไม่เป็นนะ ถือกระบี่ไปนะมันบอกมันเป็นกระบี่มือหนึ่ง มือหนึ่ง กระบี่จะเชือดคอมัน

วิภูฏณะนะ เวลามันหมุนเวียนไป ชีวิตนี้มีค่ามาก ในโลกนี้ไม่มีสิ่งใดมีค่าเท่ากับชีวิตนะ ทรัพย์สินเงินทอง ทุกอย่างเกิดขึ้นมาเพราะมีเรานะ ตายลงเดี๋ยวนี้ ทรัพย์สินเงินทองเป็นของใคร? ดูพระราสี พระเรามีศีลมีธรรมเป็นสมบัติ มีสิ่งความเป็นจริงเป็นสมบัติ สมบัติจะหามาได้มากน้อยแค่ไหน เขาศรัทธามาขนาดไหน มันก็เป็นสมบัติของโลก มันเป็นอยู่กับโลกนี้ มันใช้จ่ายในโลกนี้

โลกนี้เป็นของโลก เห็นไหม มีแต่ความจริง บาบกับบุญมันจะติดใจนี้ไป แล้วถ้าใครมีปัญหา เวลามันเกิดปัญญาขึ้นมาะ เวลาเกิดธรรมสังเวช เราสะท้อนใจจนน้ำหู น้ำตาไหลนะ แล้วทำไมเมื่อก่อนมันไม่เป็น? เมื่อก่อนจิตใจมันหยาบนะ เห็นสิ่งใดมันก็คือด้าน แต่พอจิตใจมันละเอียดขึ้นมา น้ำหูน้ำตานี้ไหลพรากเลย เพราะอะไร? เพราะมันสะท้อนใจ มันสะท้อนใจนั่นละคือธรรม

เวลาคนตายไปนะ ไปเจอพญายมเขาบอกว่า “เกิดมาในพุทธศาสนาเห็นธรรมไหม? เห็นธรรมไหม?” ไม่เคยเห็นธรรม เพราะไม่สนใจในธรรม ไม่สนใจในสัจจะความจริง ไม่สนใจกับสิ่งที่ป็นอริยสัจที่จะมาปลดเปลื้องปมในใจไง สังโยชน์คือเครื่องร้อยรัดในใจ มันไม่เคยรู้เคยเห็น ฉะนั้น สิ่งที่แสดงธรรมนะ เวลายมบาลถามว่า

“เคยเห็นธรรมไหม? เคยเห็นธรรมไหม?”

“ไม่เคยเห็น”

“เคยเห็นคนเกิดไหม?”

“เคย”

“เคยเห็นคนแก่ไหม?”

“เคย”

“เคยเห็นคนเจ็บไหม?”

“เคย”

“เคยเห็นคนตายไหม?”

“เคย”

นั่นละธรรม! เกิด แก่ เจ็บ ตายนี้แหละ เห็นไหม ฉะนั้น เวลาคติธรรม เวลาเราไปนี่ เวลาเขาจะเผาศพเขาเวียน ๓ รอบ กามภพ รูปภพ อรูปภพ เขาต้องมีการล้างหน้า เขามีคติธรรมทั้งนั้นเลย เขาเตือนคนเป็น! เขาเตือนคนเป็นให้มีสติ

เวลานักปฏิบัติ เห็นไหม มรณานุสติ ระลึกถึงความตาย เราก็ต้องตาย จิตใจเรามัน จะไม่คือด้านเลย เพราะมันไม่มีสิ่งใด มันต้องไปแล้ว เวลาไปขึ้นมา แล้วพอไป มันออกจากบ้านเราจะมีอะไรติดไม้ติดมือไป สมบัติเอาไปไม่ได้หรอก สมบัติไม่มีใครเอาไปได้ แต่สิ่งที่เสียสละ สิ่งที่ได้สละออกไปนั้นเอาไปได้ อันนั้นเป็นอามิส แต่ถ้าใครศึกษาเป็น ความรู้กับใจ มันไปกับใจ ไม่ต้องให้ใครฝากไปรษณีย์ไป เราเอาของเราไปเอง เรารู้ของเรา เราเห็นของเรา มันไปกับเรา

แต่สิ่งที่เป็นวัตถุไปกับเราไม่ได้ ยิ่งถ้ามันไปกับเราไม่ได้นะ มันจะมีมากหรือมี น้อยขนาดไหน เราจะต้องมาฝึมันนะ เราจะมาเกิดเป็นจิ้งจก ตุกแกมาฝึอยู่นั้น ไม่มี ใครรู้ว่าตายไปแล้วจะเกิดเป็นอะไร บอกไม่มีหรอก ตายแล้วก็แล้วกัน ถ้ามันไม่มีนะ คนเราเกิดมามันต้องมีเหมือนกัน นี่เวลาสายพานการผลิตออกมา เห็นไหม มันจะมีค่า เหมือนกัน สายพานการผลิตชนิดใด สิ้นค่านั้น วัตถุนั้นจะออกมาเหมือนกัน

นี่เกิดจากพ่อแม่เดียวกัน เกิดจากความอันเดียวกัน ทำไมความรู้ความเห็นมัน แตกต่างกัน เห็นไหม ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิตในใจ ใจกับสเปิร์มนั้นเป็นกรรมพันธุ์ แต่ บุญ กรรม จิตปฏิสนธิ นี่เป็นบุคคล เป็นจิตที่มันเวียนตายเวียนเกิด

จิตนี้ไม่เคยตาย! จิตนี้ไม่เคยตาย! มันยังเวียนตายเวียนเกิดไปอีก มันจะทุกข์ๆ ร้อนๆ อย่างนี้อีก มันจะเจอซักรอยเก่าอย่างนี้ มันไม่ไปไหนหรอก.. แต่ถ้าเรามีสติปัญญา แล้วเราแก้ไขของเราละ เป็นโสดาบันนะอีก ๗ ชาติ สกิทาคามีอีก ๑ ชาติ อนาคามีไม่เกิด ในกามภพอีกแล้ว ถ้าสิ้นไปแล้วจบ จบ! จบกันที่ เห็นไหม

นี่เอาตัวให้ได้ ถ้าพูดถึงนะเราหนีตัวเองไม่พ้นหรอก ทุกคนหนีความรู้สึกนึกคิด ตัวเองไม่พ้น.. หนีอย่างอื่นได้ หนีความรู้สึกนึกคิด หนีตัวเองไม่พ้น แต่ถ้าปฏิบัติพ้น ทำ ได้! นี่คือสังขารม นี่คือชีวิตเพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง